

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2020. június 8.
(OR. en)

8430/20

ECOFIN 430
UEM 195
SOC 357
EMPL 276
COMPET 231
ENV 298
EDUC 217
RECH 197
ENER 169
JAI 429
FSTR 87
REGIO 118
GENDER 67
ANTIDISCRIM 60

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága
Biz. dok. sz.:	ST 8184/20 - COM(2020) 511 final
Tárgy:	Ajánlás – A TANÁCS AJÁNLÁSA Horvátország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Horvátország 2020. évi konvergenciaprogramját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2020) 511 final bizottsági javaslaton alapuló fenti tanácsi ajánlástervezet több tanácsi bizottság által módosított és jóváhagyott szövegét.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

Horvátország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Horvátország 2020. évi konvergenciaprogramját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

- (1) A Bizottság 2019. december 17-én elfogadta az éves fenntartható növekedési stratégiát, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2020. évi európai szemeszterét. A Bizottság kellően figyelembe vette az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én kihirdetett szociális jogok európai pillérét. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján 2019. december 17-én elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Horvátországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor.
- (2) A Horvátországra vonatkozó 2020. évi országjelentést 2020. február 26-án tették közzé. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2019. július 9-én elfogadott országspecifikus ajánlások³ (a továbbiakban: a 2019. évi országspecifikus ajánlások) és az előző években elfogadott országspecifikus ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzéseinek megvalósítása terén Horvátország által elért eredményeket. Az országjelentés emellett magában foglalta az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke szerinti részletes vizsgálatot is, amelynek eredményeit szintén 2020. február 26-án tették közzé. Vizsgálata alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Horvátországban a köz-, a magán- és a külső adósság magas szintjéhez kapcsolódó makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn, alacsony potenciális növekedés mellett.
- (3) Az Egészségügyi Világszervezet 2020. március 11-én hivatalosan világjárványnak nyilvánította a Covid19-járványt. A világjárvány súlyos népegészségügyi szükséghelyzetet jelent a polgárok, a társadalom és a gazdaságok számára. Rendkívüli nyomást gyakorol a nemzeti egészségügyi rendszerekre, zavarokat okoz a globális ellátási láncokban, volatilitáshoz vezet a pénzügyi piacokon, sokkakat idéz elő a fogyasztói keresletben, és számos ágazatra kedvezőtlenül hat. Veszélyezteteti az emberek munkahelyét, jövedelmét és a vállalkozások tevékenységét. A világjárvány komoly gazdasági sokkot okozott, amelynek már most is súlyos hatása van az Unióban. A Bizottság 2020. március 13-án elfogadott közleményében a válság nyomán hozott koordinált gazdasági válaszingtézkedéseket sürgetett, nemzeti és uniós szinten minden szereplő bevonásával.

³ HL C 301., 2019.9.5., 64. o.

- (4) Több tagállam szükséghelyzetet hirdetett ki, vagy szükséghelyzeti intézkedéseket vezetett be. Minden szükséghelyzeti intézkedésnek szigorúan arányosnak, szükségesnek és időben korlátozottnak kell lennie, valamint összhangban kell lennie az európai és nemzetközi normákkal. Ezeknek az intézkedéseknek demokratikus felügyelet és független bírósági felülvizsgálat alá kell tartozniuk.
- (5) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének aktiválásáról. Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet⁴ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében meghatározottak szerinti általános mentesítési rendelkezés elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A Bizottság a 2020. március 20-i közleményében úgy vélte, hogy a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesés miatt teljesültek az általános mentesítési rendelkezés aktiválásának feltételei és felkérte a Tanácsot, hogy hagyja jóvá ezt a következtetést. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. A miniszterek egyetértettek abban, hogy a súlyos gazdasági visszaesés határozott, ambiciózus és koordinált választ követel meg. Az általános mentesítési rendelkezés aktiválása lehetővé teszi a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. A korrekciós ág tekintetében a Tanács a Bizottság ajánlására úgy is határozhat, hogy módosított költségvetési pályát fogad el. Az általános mentesítési rendelkezés nem függeszti fel a Stabilitási és Növekedési Paktum eljárásait. Lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy eltérjenek az általában alkalmazandó költségvetési követelményektől, a Bizottság és a Tanács számára pedig biztosítja annak lehetőségét, hogy a Paktum keretében meghozzák a szükséges szakpolitikai koordinációs intézkedéseket.

⁴ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

- (6) Folyamatos intézkedésekre van szükség a Covid19-világjárvány terjedésének korlátozása és ellenőrzés alatt tartása, a nemzeti egészségügyi rendszerek rezilienciájának megerősítése, a világjárvány társadalmi-gazdasági következményeinek a vállalkozásokra és háztartásokra irányuló támogató intézkedések révén történő csökkentése, valamint a gazdasági tevékenység újraindulása fényében a munkahelyeken megfelelő egészségügyi és biztonsági feltételek biztosítása érdekében. Az Uniónak teljes mértékben ki kell használnia a rendelkezésére álló eszközöket, hogy támogassa a tagállamok e területeken tett erőfeszítéseit. Ezzel párhuzamosan a tagállamoknak és az Uniónak együtt kell működniük azon intézkedések kidolgozásában – többek között a zöld átállás és a digitális átalakulás integrálásával, valamint a válság tanulságainak levonásával –, amelyek társadalmunk és gazdaságaink rendes működéséhez és a fenntartható növekedéshez való visszatéréshez szükségesek.
- (7) A Covid19-válság rávilágított, hogy a belső piac lehetővé teszi a rendkívüli helyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást. Mindazonáltal a helyreállítási szakaszba való gyors és zökkenőmentes átmenet, továbbá az áruk, szolgáltatások és a munkavállalók szabad mozgásának biztosítása érdekében a belső piac rendes működését akadályozó rendkívüli intézkedéseket azonnal meg kell szüntetni, amint azok már nem nélkülözhetetlenek. A jelenlegi válság rámutatott arra, hogy válsághelyzet-felkészültségi tervek kell kidolgozni az egészségügyi ágazatban. A beszerzési stratégiák javítása, az ellátási láncok diverzifikálása és az alapvető eszközök stratégiai tartalékainak kialakítása a kulcsfontosságú elemek között szerepelnek az átfogóbb válsághelyzet-felkészültségi tervek kidolgozása szempontjából.

- (8) Az uniós jogalkotó az (EU) 2020/460⁵ és az (EU) 2020/558⁶ európai parlamenti és tanácsi rendeletek révén már módosította a vonatkozó jogi kereteket, hogy lehetővé váljon a Covid19-világjárvány rendkívüli hatásainak kezelése érdekében az európai strukturális és beruházási alapokból származó fel nem használt források tagállamok általi mobilizálása. Ezek a módosítások további rugalmasságot, valamint egyszerűsített és észszerűsített eljárásokat biztosítanak. A cash flow-nyomás enyhítése érdekében a tagállamok a 2020–2021-es pénzügyi évben igénybe vehetik az uniós költségvetés 100 %-os társfinanszírozását is. Horvátországot arra ösztönözzük, hogy teljes mértékben használja ki az említett lehetőségeket a leginkább érintett egyének és ágazatok támogatása érdekében.
- (9) A Covid19-világjárvány társadalmi-gazdasági következményei az eltérő szakosodási minták miatt valószínűleg jelentősek, és egyenlőtlenül érintik a horvát régiókat. Különösen a part menti régiókat és a szigeteket fogják érinteni, amelyek nagymértékben támaszkodnak az idegenforgalomra. Ezért a jelenlegi helyzet célzott szakpolitikai válaszingyázkedéseket tesz szükségessé.
- (10) Horvátország 2020. április 30-án benyújtotta 2020. évi nemzeti reformprogramját és 2020. évi konvergenciaprogramját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.
- (11) Horvátország jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához és az adósságszabály hatálya alá tartozik.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/460 rendelete (2020. március 30.) az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU és az 508/2014/EU rendeletnek a COVID-19 járványra adott válaszként a tagállamok egészségügyi rendszereibe és gazdaságuk más ágazataiba történő beruházások mozgósítását célzó különös intézkedések tekintetében történő módosításáról (A koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezés) (HL L 99., 2020.3.31., 5. o.).

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/558 rendelete (2020. április 23.) az 1301/2013/EU és az 1303/2013/EU rendeletnek az európai strukturális és beruházási alapok COVID-19-járványra adott válaszlépésekre történő felhasználásához kivételes rugalmasságot biztosító egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról (HL L 130., 2020.4.24., 1. o.).

- (12) A 2020. évi konvergenciaprogramja szerint a kormány azt tervezi, hogy az államháztartási egyenleg a bruttó nemzeti termék (GDP) 0,4 %-ának megfelelő 2019. évi többletről 2020-ra a GDP 6,8 %-ának megfelelő hiányra romlik, majd 2021-re a GDP 2,4 %-ának megfelelő hiányra javul. Miután 2019-ben a GDP 73,2 %-ára csökkent, a GDP-arányos államadósság a 2020. évi konvergenciaprogram szerint 2020-ban várhatóan 86,7 %-ra növekszik. A makrogazdasági és költségvetési kilátásokat a Covid19-világjárvány miatt nagy bizonytalanság övezi.
- (13) A Covid19-világjárványra válaszul és az összehangolt uniós megközelítés részeként Horvátország időszerű költségvetési intézkedéseket fogadott el az egészségügyi rendszer kapacitásának növelése, a világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és vállalkozások megsegítése érdekében. A 2020. évi konvergenciaprogram szerint a szóban forgó költségvetési intézkedések a GDP 2,8 %-át teszik ki. A két fő intézkedés a vállalkozásoknak a munkavállalók megtartásáért fizetett támogatás és a legsúlyosabban érintett vállalkozásoknak nyújtott adómentesség. Emellett Horvátország olyan, a 2020. évi konvergenciaprogramban a GDP 1,3 %-át kitevőre becsült intézkedéseket fogadott el, amelyeknek nincs közvetlen hatásuk a költségvetésre, viszont hozzájárulnak a vállalkozások likviditásának támogatásához. Ezen intézkedések közé tartozik a személyi jövedelemadó és a társasági adó, valamint a társadalombiztosítási járulékok halasztott megfizetése. Összességében a Horvátország által hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. március 13-i bizottsági közleményben foglalt iránymutatással. A szükséghelyzeti intézkedések és a támogató költségvetési intézkedések teljes körű végrehajtása, majd ezt követően – amennyiben a gazdasági feltételek lehetővé teszik – olyan költségvetési politika követése, amelynek középpontjában a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítása áll, hozzá fog járulni a költségvetés középtávú fenntarthatóságának megőrzéséhez.
- (14) A Bizottság változatlan szakpolitikát feltételező, 2020. tavaszi előrejelzése alapján Horvátország államháztartási egyenlege 2020-ban a GDP -7,1 %-át, 2021-ben pedig a GDP -2,2 %-át teszi ki. Az államadósság-ráta 2020-ban az előrejelzés szerint eléri a GDP 88,6 %-át, 2021-ben pedig 83,4 %-ra mérséklődik.
- (15) A Bizottság 2020. május 20-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdésével összhangban jelentést adott ki, mivel Horvátország a hiányra vonatkozóan a GDP 3 %-ában meghatározott küszöbérték túllépését tervezi 2020-ban. Összességében a Bizottság elemzése arra enged következtetni, hogy a Szerződésben és az 1467/97/EK rendeletben meghatározott hiánykritérium nem teljesült.

- (16) A Covid19-világjárványra válaszul Horvátország gyorsan messzemenő intézkedéseket hozott állampolgárai védelme és a vírus terjedésének megfékezése érdekében. A világjárvány (és az annak megfékezésére irányuló intézkedések) súlyos zavarokat okoztak az üzleti tevékenységben, negatív hatást eredményezve a munkaerőpiacon. A Bizottság 2020. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP a becslések szerint 2020-ban 9,1 %-kal csökken, majd 2021-ben 7,5 %-kal javul, míg a munkanélküliségi ráta 2020-ban 10,2 %-ra emelkedik, 2021-ben pedig 7,4 %-ra javul. A horvát gazdaság igen jelentős részét kitevő turisztikai ágazat komoly nehézségekkel fog szembesülni. Horvátországnak ugyanakkor kezelnie kellett a 2020. március 22-én Zágrábban bekövetkezett erős földrengés hatásait is. A gazdaságra gyakorolt kedvezőtlen hatás enyhítése érdekében Horvátország ambiciózus intézkedéscsomagot hajtott végre, amely többek között bértámogatási intézkedéseket, az adók és a társadalombiztosítási járulékok halasztott megfizetését vagy megfizetésük alóli mentességet, a kis- és középvállalkozások (kkv-k) támogatását, az exportbiztosításra vonatkozó kiegészítő garanciákat és hiteltörlesztési moratóriumot, valamint a turizmusra és más, erősen érintett ágazatokra vonatkozó egyedi intézkedéseket tartalmazott.
- (17) A Covid19-járvány próbára teszi a horvát egészségügyi rendszer rezilienciáját. Bár Horvátországban általában jó az egészségügyi ellátás igénybevételének lehetősége, a földrajzi távolság miatt kielégítetlen egészségügyi szükségletek a legmagasabbak között vannak az Unióban. Az egészségügyi dolgozók és létesítmények kiegyenlítettebb földrajzi eloszlása megkönnyítené az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének lehetőségét. A horvátországi egészségügyi létesítményekkel kapcsolatos felelősségi köröknek a központi kormányzat és a megyei hatóságok közötti megosztása javításra szorul. A központi kormányzatnak fedeznie kell a megyei tulajdonú kórházak adósságait, de korlátozott eszközökkel rendelkezik az ilyen kórházak irányításának befolyásolására. A központi kormányzat és a megyék közötti szorosabb együttműködés elengedhetetlen a kulcsfontosságú egészségügyi termékekkel való ellátás biztosításához, valamint ahhoz, hogy lépéseket lehessen tenni a Covid19 terjedésének korlátozása érdekében. Az e-egészségügyi eszközök használata lehetővé teszi az egészségügyi dolgozók és a betegek közötti közvetlen érintkezések csökkentését, csökkentve ezáltal a fertőzések kockázatát is. Széles körű az elektronikus vény használata, de a beutalóknak és az egészségügyi nyilvántartásoknak csak kis hányada digitális.

- (18) A gazdasági tevékenység lelassulása miatt a munkáltatók nehezen tudják kifizetni a béreket, ami várhatóan a munkanélküliség és a szegénység szintjének növekedéséhez vezet, még markánsabb területi egyenlőtlenségekkel. Az aktív munkaerőpiaci intézkedésekben való részvétel hagyományosan nagyon alacsony, de a jelenlegi körülmények között az ilyen programok egyre nagyobb hangsúlyt kapnak. A munkáltatók támogatása és az elbocsátások számának minimalizálása érdekében meg kell erősíteni az ilyen intézkedéseket és az egyéb, határidőhöz kötött támogatási rendszereket, különösen a csökkentett munkaidős foglalkoztatást. Ezek az intézkedések rövid távon megőrzik a munkahelyeket, de középtávon is lehetőség van a munkaerőpiaci igények előrejelzésének javítására a helyreállítási szakaszban. A horvát állami foglalkoztatási szolgálatnak fokoznia kell arra irányuló erőfeszítéseit, hogy támogassa a munkaerőt a megfelelő (pl. digitális) készségek fejlesztésében, ki kell dolgoznia az inaktív népesség megszólítását célzó stratégiákat, és a formális foglalkoztatás előmozdításával hozzá kell járulnia a be nem jelentett munkavégzés elleni küzdelemhez. A munkanélküli ellátás nem nyújt megfelelő védőhálót az elbocsátott munkavállalók számára, mivel a jogosultak köre és a megfelelőség egyaránt alacsony szintű. A nagyarányú szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel, a területi egyenlőtlenségekkel, valamint az életkorhoz, a nemhez és a fogyatékosághoz kapcsolódó kockázati tényezőkkel összefüggésben a foglalkoztatást helyettesítő támogatás szegénységcsökkentési kapacitása szintén gyengének értékelhető.
- (19) Az internetkapcsolat megbízhatósága aggodalomra ad okot. A horvát háztartások nem rendelkeznek széles körben nagy sebességű otthoni internet-hozzáféréssel. A háztartások mintegy 70 %-ában van vezetékes széles sávú hálózat, és csak 6 %-uk rendelkezik legalább 100 Mbps sebességű széles sávú hálózattal. Ez különösen a vidéki térségekben akadályozhatja a távmunkát és a távoktatást, különösen a veszélyeztetett csoportok, így például a hátrányos helyzetű családokból származó vagy fogyatékosággal élő diákok körében. Fennáll annak a veszélye, hogy ezek a csoportok kimaradnak a digitalizáltabb társadalom felé való hirtelen elmozdulásból. A szociális partnerekkel szoros együttműködésben meg kell erősíteni a digitális technológiát alkalmazó alternatív munkafeltételeket, mivel a távmunkában dolgozó munkavállalók aránya (6–7 %) az uniós átlag felét teszi ki.

- (20) Néhány gazdasági ágazatban folyamatos munkaerőhiány tapasztalható, aminek főként a készséghiány az oka. A megfelelő – köztük a digitális – készségek elsajátításának előmozdítása az alapfokú oktatás és képzés során, majd később, át- és továbbképzés révén növelheti a termelékenységet és megszüntetheti a készséghiányt. Minden szinten javítani kell az oktatási és képzési rendszer színvonalát és inkluzivitását, valamint folytatni kell a tantervi reformot. A digitális oktatás bevezetése már bizonyította értékét ebben a Covid19-válságban; a digitális oktatási és képzési infrastruktúra és anyagok, valamint a tanárok, a tanulók és a felnőttek digitális készségei terén további fejlesztések szükségesek.
- (21) Horvátországnak támogatnia kell a hitelek és az egyéb finanszírozások – többek között a nem banki forrásokból történő finanszírozás – folyamatos áramlását a Covid19-válság által kedvezőtlenül érintett életképes hitelfelvevők számára. Horvátország számos ösztönző és támogatási programot fogadott el a kkv-k számára. A válság leküzdése és a helyreállításhoz vezető út zökkenőmentessé tétele érdekében folytatni kell az erőfeszítéseket a kölcsönök és garanciák – különösen állami garanciák – révén történő gyors és folyamatos likviditási támogatás biztosítására a vállalkozások részére, különös tekintettel a kkv-kra. A horvát vállalkozások nagy mértékben támaszkodnak a bankhitelekre és a likvid eszközökre finanszírozási szükségleteik kielégítéséhez. A bankrendszert garanciákkal kell támogatni annak érdekében, hogy nyitott legyen új kkv-finanszírozásra, és javítsa a forráshoz jutást. Ezen intézkedések kidolgozása és végrehajtása során figyelembe kell venni a bankszektor rezilienciáját. Az adók és a társadalombiztosítási járulékok megfizetése alóli mentesség, illetve ezek halasztott megfizetésének lehetővé tétele szintén hozzájárult a vállalkozások likviditásának javításához.
- (22) Újabb erőfeszítésekre került sor az adminisztratív terhek és a szabályozási korlátozások csökkentése érdekében. A vállalkozások működését azonban általában véve továbbra is hátráltatják a még mindig jelentős szabályozási és adminisztratív terhek, például bizonyos mértékben az engedélyek és a jelentéstételi követelmények vonatkozásában, továbbá az adózási eljárások tekintetében. Az adminisztratív és pénzügyi terhek azonosítása az érdekelt felekkel folytatott konzultációk és egy erre a célra létrehozott honlap révén jól halad, és sor kerül olyan intézkedések bevezetésére, amelyek a legnagyobb terhet jelentő kötelezettségek csökkentésére irányulnak. Rendkívül fontos az is, hogy a szabályozási keretek és a hozzájuk kapcsolódó adminisztratív eljárások egyszerűsítése révén biztosított legyen a szakmákhoz való zökkenőmentes hozzáférés és azok gyakorlása, főként a kkv-k és a mikrovállalkozások – köztük az önállóan dolgozók – számára. Sor került az adó jellegű járulékok felülvizsgálatára, és a kormány 2020 májusában elfogadta az első cselekvési tervet.

- (23) A gazdaság helyreállításának elősegítése érdekében fontos lesz a kiforrott közberuházási projektek előreütemezése és a magánberuházások ösztönzése, többek között kapcsolódó reformok révén. Horvátországnak elő kell mozdítania a növekedést serkentő ágazatokba történő beruházásokat, hozzájárulva a zöld és digitális átálláshoz. A modern és szilárd digitális infrastruktúra kulcsfontosságú a közigazgatás és a vállalkozások digitális transzformációjához. A digitális átállással összefüggésben nélkülözhetetlenek a nagyon nagy kapacitású hálózatokba – többek között az 5G hálózatba – történő beruházások. A beruházásoknak támogatniuk kell a Horvátország nemzeti energia- és klímatervében felvázolt dekarbonizációs és energetikai átállási célkitűzéseket. Horvátországnak különösen jó mozgástere és lehetőségei vannak arra, hogy beruházzon a fenntartható városi és vasúti közlekedésbe, az energiahatékonyságba, a megújuló energiaforrásokba és a környezetvédelmi infrastruktúrába. Emellett a víz- és hulladékgazdálkodás tekintetében Horvátország jelentős mértékben elmarad az uniós átlagtól, és beruházásokra van szükség az ország gazdasági fejlődésének fenntartásához. A bizottsági javaslat tárgyát képező Méltányos Átállást Támogató Alap 2021–2027-es időszakra vonatkozó programozása elősegítheti Horvátországban a klímasemleges gazdaságra való átállás által jelentett egyes kihívások kezelését, különösen a 2020. évi országjelentés D. mellékletében ismertetett területeken. Így Horvátország a lehető legjobban kihasználhatná ezt az alapot.
- (24) A közigazgatás hatékonysága Horvátországban az uniós átlag alatt marad. A szakpolitikák és projektek kialakítására és végrehajtására irányuló kapacitás szűkössége akadályozza a hatékonyságot és a gyorsaságot, többek között az európai strukturális és beruházási alapok végrehajtása során, amely Horvátország számára fontos lehetőséget jelent a válság következményeinek enyhítésére és a gazdaság helyreállításának támogatására. Nem halad az új stratégiai tervezési rendszer és a bejelentett nemzeti fejlesztési stratégia végrehajtása. Továbbá nagy fokú a közigazgatás területi széttagoltsága, valamint helyi szinten nincsenek egyensúlyban a felelősségi körök és az erőforrások. Ez hozzájárul az országszerte nyújtott közszolgáltatások egyenetlen színvonalához, és növeli az adminisztratív költségeket.

- (25) A polgári és kereskedelmi bíróságok jelentős ügyhátraléka és hosszadalmas eljárásai továbbra is hatással vannak az üzleti környezetre és a fizetéseképtelenségi helyzetek hatékony rendezésére, míg a büntető igazságszolgáltatás színvonalát és hatékonyságát érintő kihívások akadályozzák a gazdasági és pénzügyi bűncselekmények elleni küzdelmet. Előrelépés történt a legrégebbi függőben lévő bírósági ügyek lezárása és a bíróságokon az elektronikus kommunikáció használata terén, de még van mit javítani.
- (26) Miközben az ezen ajánlásban foglalt országspecifikus ajánlások (a továbbiakban: a 2020 évi országspecifikus ajánlások) a Covid19-világjárvány társadalmi-gazdasági hatásainak kezelésére és a gazdaság helyreállításának elősegítésére összpontosítanak, a 2019. évi országspecifikus ajánlások olyan reformokra is kitértek, amelyek elengedhetetlenek a közép- és hosszú távú strukturális kihívások kezeléséhez. A 2019. évi országspecifikus ajánlások továbbra is helytállóak, és a következő évi európai szemeszter során folytatódik nyomon követésük. Ez a beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitikákkal összefüggő 2019. évi országspecifikus ajánlásokra is vonatkozik. Az összes 2019. évi országspecifikus ajánlást figyelembe kell venni a kohéziós politikai finanszírozás 2020 utáni stratégiai programozása során, beleértve a jelenlegi válsághoz kapcsolódó enyhítő intézkedéseket és exitstratégiákat is.
- (27) A horvát pénzügyi ágazat tőkeerős és nyereséges, az elmúlt években pedig javult a bankszektor eszközminősége. A pénzügyi intézmények azonban valószínűleg bizonyos mértékű nyomással fognak szembesülni, tekintettel a Covid19-járvány által leginkább veszélyeztetett ágazatokban meglévő kitettségüknek. Intézkedéseket vezettek be annak érdekében, hogy enyhítsék a járvány megfékezésére irányuló intézkedéseknek a vállalkozásokra gyakorolt kedvezőtlen hatását. Alapvető fontosságú, hogy ezek az intézkedések ideiglenesek legyenek, szorosan kapcsolódjanak a járványhoz, és megfelelő segítséget nyújtsanak a pénzügyi nehézségekkel küzdő vállalkozások életképességének helyreállításához. Ez a megközelítés támogatni fogja a vállalkozásokat anélkül, hogy aláásná a Horvátország által a pénzügyi szektor stabilitásának javítása terén elért eredményeket.

- (28) A korrupció megelőzésére és szankcionálására szolgáló keret megerősítésére irányuló erőfeszítések folytatása kulcsfontosságú a Covid19-válságot követő helyreállítás biztosításához, valamint a pénzeszközök és források hatékony, elszámoltatható és átlátható elosztásának megvalósításához. Több cselekvési terv részleges végrehajtása ellenére a korrupciós és az összeférhetetlenségi problémák továbbra is széles körben jelen vannak az üzleti életben. A közpénzek átlátható és hatékony felhasználásának biztosítása érdekében további erőfeszítésekre van szükség a korrupció megelőzésére és szankcionálására szolgáló keret megerősítése érdekében. Hatékonyabb eszközökre van szükség a korrupció megelőzésére és szankcionálására, különösen helyi szinten. Továbbra is szükség van a helyi tisztviselőkre és az állami tulajdonú helyi vállalatok élére kinevezettekre vonatkozó felügyeleti mechanizmusok javítására, valamint annak biztosítására, hogy az összeférhetetlenséggel foglalkozó bizottság betölthesse alapvető megelőző szerepét. Az átláthatóság növelését célzó kezdeményezések – így például a bírák és az ügyészek vagyonynyilatkozatának közzététele – várhatóan 2020-ban indulnak el.
- (29) Az európai szemeszter szolgál keretként a folyamatos gazdaság- és foglalkoztatáspolitikai koordinációhoz az Unióban, amely hozzájárulhat a fenntartható gazdasághoz. A tagállamok 2020. évi nemzeti reformprogramjukban számba vették az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak végrehajtása terén elért eredményeket. A 2020. évi országspecifikus ajánlások teljes körű végrehajtásának biztosításával Horvátország hozzá fog járulni a fenntartható fejlődési célok megvalósítása terén tett előrelépéshez, valamint az unióbeli versenyképes fenntarthatóságra irányuló közös erőfeszítésekhez.
- (30) A 2020. évi európai szemeszter keretében a Bizottság átfogóan elemezte Horvátország gazdaságpolitikáját, és az elemzést közzétette a 2020. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a 2020. évi konvergenciaprogramot, a 2020. évi nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Horvátországnak címzett országspecifikus ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. A Bizottság figyelembe vette nemcsak ezek Horvátország fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája vonatkozásában képviselt jelentőségét, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintettel arra az igényre, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szintű szempontoknak a leendő tagállami döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni.

- (31) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2020. évi konvergenciaprogramot, és véleményét⁷ különösen az alábbi 1. ajánlás tükrözi.
- (32) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2020. évi nemzeti reformprogramot és a 2020. évi konvergenciaprogramot. A 2020. évi országspecifikus ajánlások figyelembe veszik a Covid19-világjárvány kezelésének és a gazdasági helyreállítás elősegítésének szükségességét, ami az első szükséges lépés az egyensúlyhiányok kiigazításának lehetővé tételéhez. A Bizottság által az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke alapján azonosított makrogazdasági egyensúlyhiányokra közvetlenül irányuló 2020. évi országspecifikus ajánlásokat a lenti 1., 2., 3. és 4. ajánlás tartalmazza,

AJÁNLJA, hogy Horvátország 2020-ban és 2021-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. A Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésével összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és az elkövetkező helyreállítás támogatása érdekében. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, a beruházások fokozása mellett. Fokozza az egészségügyi rendszer rezilienciáját. Mozdítsa elő az egészségügyi dolgozók és létesítmények kiegyensúlyozott földrajzi eloszlását, a közigazgatás valamennyi szintje közötti szorosabb együttműködést és az e-egészségüggyel kapcsolatos beruházásokat.
2. Erősítse meg a munkaerőpiaci intézkedéseket és intézményeket, valamint javítsa a munkanélküli ellátások és a minimáljövedelem-rendszerek megfelelőségét. Javítsa a digitális infrastruktúrához és szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Mozdítsa elő a készségek elsajátítását.

⁷ Az 1466/97/EK rendelet 9. cikkének (2) bekezdése szerint.

3. Tartsa fenn a kkv-k és az önfoglalkoztatók számára likviditást biztosító intézkedéseket. Csökkentse tovább az adójellegű járulékokat, valamint a termék- és szolgáltatási szabályozásra vonatkozó korlátozásokat. A gazdaság helyreállításának elősegítése érdekében ütemezze előre a kiforrott közberuházási projekteket és ösztönözze a magánberuházásokat. Helyezze a beruházások középpontjába a zöld és digitális átállást, különösen a környezetvédelmi infrastruktúrát, a fenntartható városi és vasúti közlekedést, a tiszta és hatékony energiatermelést és -felhasználást, valamint a nagysebességű széles sávú rendszert.
4. Erősítse meg a központi és helyi szintű állami projektek és szakpolitikák kialakítására és végrehajtására vonatkozó közigazgatási kapacitást és hatékonyságot. Javítsa az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságát.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről
az elnök